

дняк, який цілеспрямовано виховувався, швидше адаптувався до нових умов, більше часу у порівнянні із контролем витрачав на споживання корму та відпочинок Підготовка лошат, на протязі підсисного періоду є першим етапом при формуванні бажаної поведінки коней. Вироблення в них корисних умовних рефлексів (підпорядкованість людині, стриманість) необхідне для подальшого використання, тим більше, що успіх початкового періоду заводського тренінгу коней, як вказують окремі дослідження [3], багатому в чому залежить від умов виховання. А від якості проведення заводського тренінгу багато в чому залежить рівень роботоздатності коней чистокровної верхової породи.

Бібліографічний список

1. Бондарь А.А. Методические рекомендации по изучению и использованию показателей поведения молочного скота для совершенствования технологии содержания. - Х.: НИИ Лесостепи и Полесья УССР. -1989. – С. 6-10.
2. Великжанин В.И. Методические рекомендации по изучению поведения с.-х. животных. – Л., 1975. – С. 10-14.
3. Горелов К.И., Яковлев А.А. Тренинг и испытания верховых лошадей. – М., 1955. – С. 72-73.
4. Этология сельскохозяйственных животных. /Гауптман. Я., Чумлиевски Б., Душек Я., и др.- Под ред. Панова Е.Н.- М.: Колос, 1977 .- С.239-342.
5. Паршутин Г.В., Румянцева Е.Ю. Связь свойств нервной системы с пользовательными качествами лошадей. – М.: ВНИИК,- Т.23.- 1960.-С. 159-168.

В статье приведены результаты изучения поведения молодняка лошадей в первые сутки после отъёма от матерей при использовании разных систем выращивания в подсосный период.

The results of the study on etiological traits of foals in growth period with different systems are presented in the article.

УДК 636.2.084.1.03

ВИКОРИСТАННЯ НАДРЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ ДЛЯ ОДЕРЖАННЯ ТЕЛЯТ І ВИРОЩУВАННЯ ЇХ ПРИ РІЗНІЙ ТРИВАЛОСТІ ПІДСИСНОГО ПЕРІОДУ

Л.Ф.Муравйов

Інститут тваринництва УААН

Проаналізовано вплив тривалості підсисного періоду на ефективність виробництва якісної яловичини за рахунок використання надремонтних телиць чорно-рябої породи за технологією м'ясного скотарства.

надремонтна телиця, яловичина, порода, технологія, підсис, забійні показники, економічна ефективність

Метою наших досліджень було вивчити і обґрунтувати вплив тривалості підсисного періоду вирощування телят, одержаних від надремонтних

телиць чорно-рябої породи з повним циклом виробництва від народження до реалізації у віці 20 місяців на вихід м'ясної продукції, ефективність використання кормів, економіку виробництва яловичини.

Методика досліджень. Предметом досліджень були надремонтні телиці молочного напрямку продуктивності, які були запліднені і від них було одержано приплід. Молочна худоба, маючи вищу молочну продуктивність, ніж у м'ясної худоби, здатна вигодовувати телят на підсисі за технологією м'ясного скотарства з різною тривалістю підсисного періоду.

Після отелення з корів-первісток і телят сформовано три групи, з тривалістю підсисного періоду вирощування телят: I група - 4 місяці; II група - 6 місяців; III група - 8 місяців.

По закінченню підсисного періоду первісток ставлять на жомову відгодівлю строком на 2-3 місяця, молодняк дорошують і інтенсивно відгодовують до 20-міс. віку, а потім реалізують на м'ясо вищою вгодованістю.

Результати досліджень. Годівлю тварин у досліді нормували окремо по статеві-вікових групах. Подовження тривалості підсисного періоду привело до збільшення загальної кількості витрат кормів з 6968 корм.од. при 4-місячному підсисі до 7388 корм.од. при 6-місячному і до 7722 корм.од. при 8-місячному підсисному періоді.

Установлено, що тривалість підсисного періоду впливає на ріст молодняку, так, жива маса бичків, відлучених у 4, 6 і 8 місяців, при реалізації у віці 20 місяців була відповідно 492 кг, 524 кг і 527 кг, середньодобові прирости при цьому становили відповідно 761; 814 і 819 г. Приріст живої маси корів-первісток за час досліді при 4-міс підсисному періоді становив 90 кг, при 6-міс - 95 кг і при 8-міс - 108 кг. Сумарне виробництво м'яса в живій масі з розрахунку на 1 корову становило 582, 623 і 635 кг відповідно по I, II та III групах.

По основних показниках забою 20-місячних бичків, яких відлучили від матерів у різному віці, між групами суттєвої різниці не встановлено (табл. 1).

1. Забійні показники дослідних бичків у 20-місячному віці

Показник	Підсисний період, міс.		
	4	6	8
Передзабійна маса, кг	472,0 ± 10,79	500,0 ± 2,89	503,0 ± 1,53
Маса парної туші, кг	244,3 ± 5,61	261,6 ± 1,67	262,8 ± 1,76
Маса жиру сирцю, кг	11,5 ± 0,88	12,4 ± 0,88	12,8 ± 1,20
Забійний вихід, %	54,2 ± 0,12	54,8 ± 0,23	54,8 ± 0,44
Маса шкури, кг	36,0 ± 1,73	38,0 ± 0,58	38,5 ± 0,88

Забійні показники і показники якості м'яса "разових" корів показали, що первістки з I групи поступаються за більшістю показників коровам з II і III груп. Між первістками II і III груп вірогідної різниці по 39 вивчених показниках не встановлено.

Аналіз економічної ефективності показав, що собівартість 1 ц приросту живої маси корови-первістки і бичка вища по першій групі (табл. 2).

2.Економічна ефективність виробництва яловичини

Показник	Підсисний період, міс.		
	4	6	8
Жива маса корови-первістки і її приплоду у 20-місячному віці, кг	935,5	973,6	988,2
Забійна маса корови-первістки і її приплоду, кг	493,8	526,5	537,5
Забійний вихід корови і її приплоду, %	52,8	55,1	54,4
Витрати праці на 1 ц приросту живої маси, люд.-год.	7,20	7,20	7,40
Витрати кормів на 1 ц приросту живої маси, ц корм.од.	12,59	12,41	12,72
Собівартість 1 ц приросту живої маси, грн	146,83	139,72	139,37
Собівартість реалізованої корови і її приплоду, грн	1872,90	1882,47	1904,47
Виручка від реалізації корови і її приплоду, грн	2567,31	2774,11	2840,31
Прибуток з розрахунку на 1 корову, грн.	694,41	891,64	935,84
Рентабельність, %	37,1	47,4	49,1

За більшістю економічних показників суттєвої різниці між групами тварин з 6- і 8-місячним підсисним періодом не встановлено. З подовженням строків підсисного періоду підвищується конверсія обмінної енергії: при 4-місячному підсисному періоді коефіцієнт конверсії становив 4,92%, а при 6- і 8-місячному - 5,51 і 5,48%. Таку ж тенденцію має конверсія протеїну кормів, хоча рівень її значно вищий: 11,57% по групі з 4-місячним підсисним періодом і 13,0 та 12,1% - з 6 і 8 -місячним.

Найменші витрати сукупної енергії на 1 кг білка + жиру і білку м'яса одержані при тривалості підсисного періоду 6 місяців. Коефіцієнт енергетичної ефективності живої та забійної маси найбільший при тривалості підсисного періоду 6 місяців.

Висновок. У практиці виробництва яловичини від надремонтних телиць за технологією м'ясного скотарства необхідно орієнтуватися на тривалість підсисного періоду 6 місяців, так як його зниження з 8 до 6 місяців дає можливість зменшити витрати сукупної енергії на одиницю м'ясної продукції і підвищити коефіцієнт енергетичної ефективності виробництва яловичини. Подальше скорочення з 6 до 4-місячного віку не рекомендується, оскільки знижує продуктивність молодняку на 6,5%, коефіцієнт енергетичної ефективності виробництва м'якоті туші на 28,6% і рентабельність виробництва яловичини на 10,3%.

Бібліографічний список

1. Чигринов Є.І., Прудніков В.Г., Муравйов Л.Ф. Використання позаремонтних телиць молочних і комбінованих порід для виробництва яловичини по технології м'ясного скотарства.- Х.: ІТ УААН, 1998.- 42 с.
2. Разовые мясные первотелки - резерв увеличения производства говядины /Афонин Ю.В., Мушкарев В.Н., Титков С.А., Бурдукалов Н.Н. //Зоотехния.- 1991.- №3.- С.40-42.
3. Байчаров А. Эффективность использования на мясо сверхремонтных телок //Молочное и мясное скотоводство.- 1991. -№3.- С.32-33.
4. Голдобин М.И., Григорьев А.Г., Айзатов Р.М. Резервы производства говядины //Зоотехния.- 1994.- №11. - С.26-27.
5. Об использовании сверхремонтных телок на Украине /Доротюк Э., Труш В., Бурухина Т., Труш А.//Молочно-мясное скотоводство.-1994.-№3.-С.6-8.